

תכנית פעילות תלמידים

שייכות ולכידות חברתית תוכנית ההתנדבות לתלמידים

חטיבת נעורים

ד"ר מרבית מטר

תוצרי למידה

- מילוי תפקיד הסברתי המשקף הבנה של ערך האזרחות הדיגיטלית, והקפדה על התנהגות אתית ובטוחה בסביבה הדיגיטלית, באמצעות ביצוע פרויקטים מחקרניים או יוזמות הסברה באופן אישי או שיתופי.
- השתתפות בחיזוק מושג האבטחה הדיגיטלית עם חבריו.
- השתתפות בהעלאת המודעות לבעיית הבריונות המקוונת, ובחיים האמיתיים ונזקיה לחברה.
- הפקת חומרי הדרכה דיגיטליים על שימוש יעיל ובטוח בטכנולוגיה.
- ארגון אירועי התנדבות בית ספריים בנושא אבטחה דיגיטלית.

שיטות הערכה:

תיק עבודות אלקטרוני - סולמות הערכה.

אפשרות לחזרה עם קבוצות שונות	שווה ערך לחמישה שיעורי פעילות, המחולקים על פני שלושה שבועות	225 דקות	 משך הביצוע
אולמות או מרחבים מתאימים, כגון: (חדר מקורות, חצר בית הספר), ופלטפורמת "מדרסתי" מחוץ לשעות הלימודים. הערה: (חשיבות שמירה על בטיחות וביטחון במקום ביצוע הפעילות וקבלת האישורים הנדרשים).			 מקום הביצוע
מחשבים או מכשירים חכמים המחוברים לאינטרנט. מקרן. * תיק עבודות אלקטרוני ("יומני שגרירי האבטחה הדיגיטלית") לכל קבוצה. כמה כלים או יישומים דיגיטליים.			 אמצעי ביצוע

הליכי ביצוע (התוכן):

- בתחילת הפעילות, יש להנחות את התלמידים לשמור את דפיהם והישגיהם להערכה בסוף הפעילות, ולהסביר להם את מנגנוני ההערכה המשמשים בפעילות, תוך התחשבות בהבדלים אישיים במהלך הביצוע.
- שם הפעילות לתלמידים: תוכנית "שגרירי האבטחה הדיגיטלית"; זוהי תוכנית שמטרתה לחזק את האזרחות הדיגיטלית ואת ההתנהגות האתית והבטוחה באמצעות משימות מרובות, שבהן מועסקות טכנולוגיות דיגיטליות ביעילות ובבטיחות; להפצת המודעות לשימוש בטוח בטכנולוגיה, ולמאבק בריונות בכל סוגיה וצורותיה, על פי יוזמות התנדבותיות.

והתוכנית כוללת מספר הליכים מיוחדים למורה, והמשימות המוטלות על

התלמיד, והן:

- המורה יכין את הקרקע לתוכנית "שגרירי האבטחה הדיגיטלית" תוך שימוש בעניין ובהתלהבות, וזאת באמצעות קטעי וידאו להעשרה ; להעמקת המושגים אצל הלומד, והצגת הסבר למושגי היסוד: (אזרחות דיגיטלית - בריונות מקוונת), דרך החומר המדעי להלן:
- המורה יכריז על תוכנית "שגרירי האבטחה הדיגיטלית" תוך הבהרת הרעיון הכללי של התוכנית למשפחות ולתלמידים הנזכרים לעיל, דרך אמצעי התקשורת הזמינים.
- המורה יקים קבוצות שיתופיות בחלוקת התלמידים לקבוצות קטנות שיתופיות שמספרן נע בין (3-5), תוך התחשבות במיומנויות, ויחלק תפקידים בתוך הקבוצות השיתופיות (מנהיג - מעצב - כותב תוכן - מציג).

מושג האזרחות הדיגיטלית:

ארגון אונסק"ו רואה באזרחות הדיגיטלית: קבוצת מיומנויות המאפשרות לאזרחים דיגיטליים לגשת למידע ולמדיה, לשחזרם ולהחליפם, וזאת באמצעות שימוש בכלים רבים באופן אתי ויעיל; להשתתפות בפעילויות אישיות.

זוהי קבוצת כללים אתיים, תקנות משפטיות, נורמות התנהגותיות ועקרונות מניעתיים שמטרתם להגן על הפרטים מסכנות הטכנולוגיה הדיגיטלית, ולסייע להם להפיק את המרב מיתרונותיה; כדי שיהפכו לאזרחים דיגיטליים המסוגלים להסתגל, לחיות בבטחה בעידן הדיגיטלי, וליהנות מזכויותיהם ולמלא את חובותיהם ואחריותיהם בעידן זה.

מאפייני האזרח הדיגיטלי:

- נוקט עמדה נגד בריונות בצורותיה השונות, ובמיוחד בריונות מקוונת.
- מעריך מידע ומקורות דיגיטליים באופן ביקורתי ומודע, ומבחין בין תוכן אמין ללא אמין.
- משתמש בטכנולוגיה ליצירת תוכן חדש וחדשני, ותורם לתרבות הדיגיטלית.
- מקבל החלטות מושכלות לגבי מתי, איך ועם מי הוא משתף מידע אישי או תוכן באינטרנט.
- מאמץ גישה חיובית כלפי למידה מתמדת בתחומי הטכנולוגיה והמידע.
- נושא באחריות על השפעותיו בסביבה הדיגיטלית, ושואף לשפר את המרחב הדיגיטלי לכולם.
- בעל הידע הדרוש להגנה על עצמו ועל נתוניו באינטרנט, ומבין כיצד להתמודד עם סיכונים דיגיטליים.
- מתקשר ביעילות ובכבוד עם אחרים במרחב הדיגיטלי, ומבין כיצד להשתמש בכלים דיגיטליים באופן הולם.
- משתתף בקהילות דיגיטליות באופן בונה, ותורם לשיח הציבורי ולפעילויות הקהילתיות.

כשירותי האזרחות הדיגיטלית:

- אמינות דיגיטלית: הבנת אופן השמירה על הביטחון האישי והנתונים באינטרנט.
- אתיקה וערכים דיגיטליים: פיתוח הבנת ערכים אתיים ואחריות בעת שימוש בטכנולוגיה.
- תקשורת דיגיטלית: למידת אופן התקשורת ביעילות ובכבוד באמצעי התקשורת הדיגיטליים.
- בריאות ורווחה דיגיטלית: מודעות להשפעת השימוש בטכנולוגיה על הבריאות הגופנית והנפשית.
- מיומנויות טכניות: רכישת המיומנויות הדרושות לשימוש יעיל בטכנולוגיה.
- אזרחות גלובלית: הבנת אופן חיבור הטכנולוגיה בין אנשים מתרבויות שונות ומעבר לגבולות גיאוגרפיים.
- אחריות משפטית ואתית: מחויבות לחוקים ולסטנדרטים אתיים בעת שימוש באינטרנט ובטכנולוגיה.
- זכויות ואחריות דיגיטליות: מודעות לזכויות הפרט ולאחריותו בסביבה הדיגיטלית.
- חשיבה ביקורתית דיגיטלית: היכולת להעריך מידע ומקורות באופן ביקורתי במרחב הדיגיטלי.
- יצירתיות דיגיטלית: שימוש בטכנולוגיה להבעה עצמית וליצירת תוכן חדש.

מושג הבריונות בחיים האמיתיים:

- בריונות בחיים האמיתיים היא כל התנהגות תוקפנית חוזרת שמטרתה לפגוע באדם אחר פיזית או רגשית.

- צורותיה: בריונות בחיים האמיתיים כוללת מכות, דחיפות, קללות, איומים והפצת שמועות.

מושג הבריונות המקוונת:

- הכוונה בבריונות מקוונת היא פגיעה מכוונת באחרים באופן חוזר ועוין באמצעות האינטרנט (דואר אלקטרוני, משחקים מקוונים, הודעות טקסט או אמצעי מדיה חברתית כמו יוטיוב, אינסטגרם, פלטפורמת .

צורות של בריונות מקוונת:

- הודעות עיונות: מתייחס לשימוש בהודעות אלקטרוניות בשפה מעורפלת, כמו שליחת הודעות איום דרך דואר אלקטרוני מאלמוני.
- הטרדה: מתבצעת על ידי שליחת הודעה פוגענית בדואר אלקטרוני, או פיתוי לכניסה לקישורים המכילים וירוסים.
- השפלה והכפשת שם: הפצת שמועות על אדם מסוים; הפצת סיפורים שקריים ושקרים על בעלי חשבונות כדי להכפיש את שמם.
- התחזות והתחזות לאישיות: שבה הבריון המקוון מתחזה לאדם אחר, ושולח ומפיץ חומרים אלקטרוניים; כדי להפיל את הקורבן לסכנה המאיימת על שמו הטוב.
- גילוי סודות: גניבת תמונות אישיות והפצתן בחשבונות של אנשים אחרים, או שיתוף מידע פרטי של הקורבן.
- הונאה: שבה הבריון המקוון מנהל שיחות עם הקורבן לחשיפת מידע פרטי, ולאחר מכן משתף אותו באינטרנט על ידי העברתו לאחרים, או הפלת הקורבן על ידי פרסום הנתונים האישיים.
- הרחקה: שבה הבריון מנדים ומרחיק אדם מקהילת האינטרנט באופן מכוון.
- הטרדה אלקטרונית: ומתבטאת באיום על הקורבן ובהפחדתו; כפריצה לחשבון האישי של הקורבן, ושליחת שמועות רעות לחבריו של הקורבן.

מניעה:

- מודעות: יש להעלות את המודעות בקרב ילדים ונוער לסכנות הבריונות וכיצד להתמודד איתה.
- התערבות מוקדמת: יש להתערב באופן מיידי במקרי בריונות; כדי למנוע את החמרת הבעיה.
- תמיכה: יש לספק תמיכה נפשית וחברתית לקורבנות.
- קידום ערכים חיוביים: יש לקדם ערכים של כבוד הדדי, שיתוף פעולה וסובלנות בחברה.

נזקי הבריונות לחברה:

- פירוק המרקם החברתי: בריונות מובילה להפצת פחד וחוסר אמון בין חברי הקהילה; מה שמשפיע על בריאות היחסים החברתיים.
- הגברת האלימות: בריונות עשויה להיות הקדמה לאלימות בחברה, שבה הבריונים לומדים להשתמש באלימות להשגת מטרותיהם.
- ירידה בפריון: בריונות משפיעה על פריון הפרטים, בין אם בתחום העבודה או בתחום הלימודים; מה שמשפיע על החברה בכללותה.
- התפשטות מחלות נפש: בריונות תורמת להתפשטות מחלות נפש כמו דיכאון, חרדה ומתח; מה שמגביר את הלחץ על מוסדות הבריאות.

נזקי הבריונות לפרט:

- הערכה עצמית נמוכה: בריונות גורמת לחוסר ביטחון עצמי אצל הפרט, ומפחיתה את כבודו העצמי, במיוחד כאשר הבריונות קשורה למראהו החיצוני או לתכונותיו.
- דיכאון: בריונות יוצרת סביבה רעילה הגורמת לפרט לאבד את תחושת הביטחון והיציבות, והופכת אותו לפגיע לחרדה ולמתח, מה שמגביר את תחושת העצב והתסכול שלו, ואת הנטייה לבדידות ולתחושת דיכאון והתבודדות.
- מחלות גופניות: בריונות מתמשכת עלולה לגרום לבעיות בריאות גופניות, כמו כאבי ראש, או...

- נדודי שינה, כאבים בחזה, דפיקות לב, סחרחורות או כאבי בטן.
- ירידה בביצועים הלימודיים: לעיתים קרובות, אנשים החווים בריונות מתקשים להתרכז בלימודיהם ובמטלותיהם הלימודיות, ועלולים להיעדר מבית הספר כדי להימנע ממפגש עם הבריון, מה שמשפיע על רמתם הלימודית.
- הצגת סרטון על: מהי בריונות מקוונת? ביוטיוב,

המורה יארגן מספר פעילויות הכנה לתלמידים בתוך בית הספר (יבחר מפעילות אחת לשתיים, בהתאם

לזמן הפנוי), והן כדלקמן:

- פעילות ראשונה: (סיפור ולקח) (פעילות קבוצתית)

השלבים:

- הבהרת מטרת הפעילות: חיזוק האזרחות הדיגיטלית (אבטחה דיגיטלית, אחריות דיגיטלית, מודעות לחוקים ולזכויות הדיגיטליות) וחשיבה ביקורתית.
- חלוקת עותק של הסיפור הקצר ("מאחורי המסך") לקבוצות השיתופיות, ובקשה מהן לקרוא אותו, או הקראתו בפניהן בקול רם.

הסיפור הקצר (מאחורי המסך)

סאלם היה תלמיד חטיבת ביניים חרוץ, שקט, אהב צילום ועיצוב דיגיטלי, ולעיתים קרובות שיתף את עבודותיו האמנותיות בחשבון האינסטגרם שלו. הוא ראה באינטרנט מרחב ליצירתיות ולחופש, ולא עלה בדעתו יום אחד שהמרחב הזה יהפוך למקור לדאגה ופחד באחד הימים, סאלם קיבל הודעה פרטית מחשבון זר בשם "האלמוני הדיגיטלי", מצורפת אליה תמונה שצילם לעצמו לפני שבועות במפגש משפחתי, ולא פרסם אותה בשום מקום סאלם נדהם ושאל את השולח: "מה דעתך שנפרסם את התמונה הזו? או שאולי נערוך?"

להודעה נלווה איום:

אם לא תשלח לי שלוש תמונות נוספות תוך יומיים, אשתף את זו עם כל חבריך לבית הספר."

סאלם נלחץ, והמחשבות התרוצצו בראשו: האם ייכנע? האם יתעלם? או שיספר למישהו אך הוא חשש שמא יואשם בחולשה או שילעגו לו, במיוחד שהאיום נראה אמיתי. ולראשונה, סאלם הרגיש שהעולם הדיגיטלי שאהב הפך צר, חשוך ומלא במלכודות למחרת, סאלם לא הלך לבית הספר. הוא נשאר בחדרו מתוח. אך הוא נזכר בשיחה שהתנהלה בשיעור מחשבים על "סחיטה דיגיטלית", ושהשתיקה היא מה שנותנת לסוחר את כוחו.

הוא החליט לשבור את פחדו, פנה לאמו וסיפר לה את כל הסיפור. היא חיבקה אותו בחום, והתקשרה לאביו. לאחר מכן, הם הלכו יחד למנהל בית הספר כדי לעדכן אותו במה שקרה לסאלם, ודיווחו דרך יישום "כולנו ביטחון" על החשבון. בעקבות המעקב, התברר שמדובר בתלמיד לשעבר שניסה לנצל את תמונות חבריו דרך פרצות באפליקציות

החיים חזרו לסאלם, ומה שעבר עליו הפך לשיעור יקר. הוא כבר לא התבייש במה שקרה, אלא החל לדבר בשידור הבית ספרי על אבטחה דיגיטלית, ולשתף את חווייתו כדי להעלות את המודעות בקרב חבריו. באחת ממילותיו אמר: "מי שמתחבא מאחורי מסכים כדי לפגוע באחר, חלש בהרבה ממי שמתמודד עם המצב באומץ ומבקש עזרה. אל תחכה שהבעיה תגדל... היה אתה ההתחלה לפתרונה."

. • לאחר סיום קריאת הסיפור, התלמידים יתבקשו מהקבוצות לדון במרכיבים הבאים:

המרכיבים	שאלות מנחות	תשובות (מיוחדות למורה)
הבנה	מהי הבעיה העיקרית? מי הנפגע? מהו אמצעי הסחיטה?	הבעיה: פרסום תמונות ברשתות החברתיות באופן שרירותי. הנפגע הוא סאלם, ואמצעי הסחיטה הוא פרסום תמונתו ושליחתה לחבריו דרך רשתות חברתיות.
הערכה	מה עשה סאלם באופן אחראי?	לא המשיך בשיחה עם הסוסט, ופנה להוריו.
אזרחות דיגיטלית	כיצד הסיפור קשור למושג האזרחות הדיגיטלית?	הידע הדרוש להגנה על עצמו ועל נתוניו באינטרנט, והבנת אופן ההתמודדות עם סיכונים דיגיטליים.
יצירה יצירתית	כתבו סוף שונה לסיפור.	ייתן מרחב לתלמידים.

- דיון מסכם: דיון קבוצתי עם התלמידים, והרהורים על מה שלמדו מסיפורו של סאלם.
- התלמידים יתבקשו להציג יוזמה התנדבותית למשפחה ולחברים, בסיפור אירועי הסיפור במטרה להעלות את המודעות למושג האזרחות הדיגיטלית ושיתוף אירועי היוזמה ההתנדבותית שבוצעה בתוך המשפחה ועם חבריהם, ועם המורה וחבריו בתוך בית הספר.

פעילות שנייה: (מי האחראי?) (פעילות קבוצתית)

השלבים:

- הבהרת מטרת הפעילות: ניתוח מצבים דיגיטליים מנקודת מבט של ערכים ואחריות דיגיטלית.
- חלוקת כרטיסיות לכל קבוצה, הכוללות מצבים היפותטיים, או הצגתם על הלוח החכם. לדוגמה:
 - מצב ראשון: "אחד מחבריי לבית הספר שלח תמונה של חבר שלו - ללא ידיעתו - לקבוצת וואטסאפ, וכתב תגובה לעגנית".
 - מצב שני: "אחד מחבריי לבית הספר פרסם קישור המכיל שמועה על מורה, מבלי לבדוק את המקור".
 - מצב שלישי: "תגובה להודעה מוזרה מחשבון לא ידוע, ואי-דיווח להורים".
 - מצב רביעי: "אחד העוקבים ברשתות החברתיות ביקש ממך את כתובת ביתך תמורת שירות או פרס".
 - מצב חמישי: "במהלך השתתפותך במשחק קבוצתי באינטרנט, נכנסת לצ'אט קולי עם זרים".
- הקבוצות השיתופיות יתבקשו לנתח את המצבים באמצעות השאלות הבאות:
 - האם מה שקרה הוא התנהגות דיגיטלית אחראית?
 - מהם האירועים האפשריים או הצפויים?
 - מהי ההתנהגות הנכונה וההולמת?
 - מהו הערך החסר, או הערך שהתממש?

תשובות מוצעות למורה:

- כל המצבים הקודמים נחשבים להתנהגויות דיגיטליות לא אחראיות.
- מהאירועים האפשריים או הצפויים: סחיטה, הגשת תלונה על עבירת מידע, ופריצה לחשבונות אישיים.
- ההתנהגות הנכונה: דיווח מידי להורים או ליועץ התלמידים, חסימת חשבונות לא ידועים ואי-ביצוע הבקשות.
- אזרחות דיגיטלית אחראית, ומחויבות להתנהגות אתית ובטוחה בסביבה הדיגיטלית.

כרטיס הערכת עמדה: פעילות (מי האחראי?)			
שם:		שם הקבוצה:	תאריך ביצוע:
מס'	מרכיבי הערכה	כן	לא
1	התלמיד קובע האם ההתנהגות הדיגיטלית אחראית או לא אחראית.		
2	מסביר את הנזקים האפשריים או הצפויים מההתנהגות.		
3	מציע את ההתנהגות הנכונה וההולמת.		
4	מקשר את המצב לערך דיגיטלי, או לעיקרון מעקרונות האזרחות הדיגיטלית.		
5	משתתף בדיון באופן פעיל בתוך קבוצתו.		
הערות המורה או מנהיג/ת הקבוצה			
רמת ביצוע כללית		ביצוע מצטיין	ביצוע ממוצע
		ביצועים נמוכים	
רמת ביצועים כללית			
* המורה יכול למלא את הכרטיס לכל תלמיד במהלך ביצוע הפעילות.			

- דיון מסכם: תוצג שאלה מרכזית לקבוצות: כיצד נוכל להיות משפיעים בהגנה על עצמנו ועל קהילתנו הדיגיטלית? תוך מתן הזדמנות לתלמידים לדיאלוג, להבעת דעה ולדיון פעיל בפיקוח והנחיית המורה.
- התלמידים (קבוצות שגרירי האבטחה הדיגיטלית) יתבקשו להציג יוזמה התנדבותית לחברים ולשכנים, בשיתוף עם חבריהם, על שימוש יעיל ובטוח בטכנולוגיה, ועל סכנות הבריונות המקוונת ובחיים האמיתיים, ונזקיה לחברה, תוך שימוש בחומר המדעי הקודם ובמקורות הזמינים למטה, דרך הודעות וואטסאפ של בית הספר ובפיקוח המורה והנהלת בית הספר.

פעילות שלישית: (כרטיסי שיח) (פעילות אישית)

השלבים:

- הבהרת מטרת הפעילות: חיזוק האמפתיה וההתנהגות האתית הבטוחה באמצעות הדמיית מצבים.
- חלוקת כרטיסיות הכוללות מצבים היפותטיים, או הצגתם על הלוח החכם. לדוגמה:
 - מצב ראשון: "חברך הגיב בלעג מול כולם על אחד הפוסטים שלך ברשתות החברתיות".
 - מצב שני: "עוקב ביקש ממך לשלוח את תמונתך האישית כדי לצייר אותה".
 - מצב שלישי: "גילית שיש חשבון המתחזה לאישיותך ומפרסם תוכן רע".
 - מצב רביעי: "חברך השתמש באחד מיישומי הבינה המלאכותית כדי לזייף קול של אחד המורים".
 - מצב חמישי: "אחד מחברייך שלח לך תמונה של אישיות מפורסמת, וביקש ממך לעצב פוסט פוגעני או להפיץ שמועה עליה".
- התלמידים יתבקשו לענות בכתב או בעל פה על השאלות הבאות:
 - אילו היית במצב זה, תאר את הרגשתך.
 - מהי ההתנהגות הטובה ביותר במצבים כאלה?

תשובות מוצעות למורה:

- מצב ראשון: "להתעלם מתגובתו ולהתגאות בפוסט שלך תוך ציון יתרונותיו".
- מצב שני: "לא להמשיך בשיחה איתו ולהפעיל את אפשרות החסימה".
- מצב שלישי: "לדווח להורים כדי שייצרו קשר עם הגורמים הרלוונטיים".
- מצב רביעי: "לייעץ לו, להדריך אותו ולמחוק את מה ששלח, ואם לא יגיב, לדווח להנהלת בית הספר".
- מצב חמישי: "לא להיענות לו, ולהציע עצה והכוונה לגבי חומרתם של מצבים כאלה".

כרטיס הערכה אישית: פעילות (כרטיסי שיח)				
שם המעריך / ה			שם:	
מס'	מרכיבי הערכה	כן	לא	
1	הביע את הרגשתו בבהירות.			
2	הציע התנהגות הולמת והגיונית.			
3	קיווה בין המצב לערכים אתיים.			
4	הביע את דעתו בביטחון ובסגנון מכובד.			
רמת ביצוע כללית		ביצוע מצטיין (תשובה עמוקה וניתוח מודע)		ביצוע ממוצע (תשובה טובה וזקוק לתמיכה קלה בהבעה ובניתוח)
		ביצוע נמוך (זקוק להכוונה ולעידוד אינטנסיביים)		

- מתן משוב לתלמידים, תוך התמקדות במתן הנחיות ועצות במצבים כאלה.
- התלמידים יתבקשו להציג יוזמה התנדבותית להפצת המודעות לחשיבות האמפתיה וההתנהגות האתית, באמצעות:
 - ראשית: זיהוי מצבים ומציאת פתרונות, בסיוע החומר המדעי הקודם והמקורות הזמינים למטה, וזאת באופן הבא:
 - זיהוי קבוצת מצבים שתלמידי חטיבת הביניים עלולים להיתקל בהם באופן חוזר, כמו בריונות בבית הספר, סכסוכים בין חברים, או אפילו מצבים הדורשים עזרה לזולת.
 - שילוב מצבים רלוונטיים להתנהגות אתית ובטוחה, כמו התמודדות עם מידע אישי באינטרנט, או הימנעות מהסיכונים האפשריים של בריונות מקוונת.
 - שנית: הפצת המודעות: יצירת פוסטרים או מצגות להעלאת מודעות על בסיס ניתוח המצבים הקודמים, בפיקוח המורה והפצתם בתוך בית הספר.

פעילות רביעית: (נכון ולא נכון) (פעילות אישית) השלבים:

- הבהרת מטרת הפעילות: הבחנה בין מושגים והתנהגויות דיגיטליות נכונות ושגויות.
- הצגת קבוצת משפטים הקשורים להתנהגויות דיגיטליות שונות בפני התלמידים.
- בקשה לשפוט כל משפט מהבאים ב-(✓ נכון) או (X לא נכון).

המשפטים

X	זכותי לשתף תמונות של חברי ללא רשותם.
✓	אי-תגובה לפגיעה עדיפה על תגובה באותו מטבע.
X	כל מה שמתפרסם באינטרנט ניתן למחוק סופית במועד מאוחר יותר.
✓	מאזרחות דיגיטלית לכבד דעות שונות
✓	שימוש בטוח בטכנולוגיה דורש הגנה על נתונים.
X	התבדחות עם זרים באינטרנט נחשבת בטוחה תמיד.
X	עזרה לחברי בשיעורי בית או במשימות דיגיטליות אינה נחשבת לרמאות.

- דיון מסכם: ידונו דעותיהם ורעיונותיהם של התלמידים במשפטים הקודמים, והדיון יסתיים במשפט: "לא כל מה שנפוץ הוא נכון... ולא כל מה שנפוץ הוא אתי. אזרחות דיגיטלית פירושה להיות בעל החלטה מודעת בכל שימוש".

כרטיס ביצוע פעילות: (נכון ולא נכון)				
שם:			תאריך ביצוע:	
מס'	מרכיבי הערכה	נכון ✓	לא נכון ✗	הערה או סיבת בחירה
1	זכותי לשתף תמונות של חבריי ללא רשותם.			
2	אי-תגובה לפגיעה עדיפה על תגובה באותו מטבע.			
3	כל מה שמתפרסם באינטרנט ניתן למחוק סופית במועד מאוחר יותר.			
4	מאזרחות דיגיטלית לכבד דעות שונות.			
5	שימוש בטוח בטכנולוגיה דורש הגנה על נתונים.			
6	התבדחות עם זרים באינטרנט נחשבת בטוחה תמיד.			
7	עזרה לחבריי בשיעורי בית או במשימות דיגיטליות אינה נחשבת לרמאות			
סיכום או משפט אחרון: מהו הרעיון החשוב ביותר שלמדתי מפעילות זו?				

כרטיס הערכת פעילות (נכון ולא נכון)				
שם:			שם המעריך / ה	
מס'	מרכיבי הערכה	כן	לא	
1	קבע את התשובות הנכונות בדיוקנות.			
2	נימק את בחירתו בסיבות הגיוניות.			
3	הפגין מודעות להתנהגויות דיגיטליות.			
4	השתתף בשקט ובכבוד במהלך הפעילות.			
רמת ביצוע כללית		ביצוע מצטיין (מודעות וניתוח יוצאים מן הכלל)		ביצוע ממוצע (זקוק לאימון נוסף)
הערות המורה		ביצוע נמוך (זקוק להכוונה ולעידוד אינטנסיביים)		

- לאחר מכן, המורה ינחה את הקבוצות השיתופיות לארגן אירוע התנדבותי הקשור לתוכנית "שגרירי האבטחה הדיגיטלית", תוך שימוש בכלים הדיגיטליים המתאימים, ובהסתמך על החומר המדעי הקודם ועל המקורות הזמינים למטה. על המורה להסביר את מנגנון ההערכה ואת כליו (סולמות הערכה - תיק עבודות אלקטרוני), ולהבהיר את סעיפיו לקבוצות.
- והאירוע יכלול את התוצרים הבאים:
 - סרטון הסברה על ערך האזרחות הדיגיטלית וההתנהגות האתית הבטוחה בסביבה הדיגיטלית.
 - שלטי קיר הכוללים הסברה על בעיית הבריונות המקוונת, ובחיים האמיתיים ונזקיה לחברה.
 - עלונים הסברתיים על שימוש יעיל ובטוח בטכנולוגיה.
- הקבוצות השיתופיות יתחילו בתכנון ובהכנה לאירוע, בגיבוש תוכנית עבודה פשוטה הכוללת: (מטרת הקבוצה, המסר שהם רוצים להעביר, ותוצרי הפרויקט שלהם). לאחר מכן יתחילו בביצוע הממשי של הפרויקט (בתוך בית הספר ומחוצה לו). (חשיבות שמירה על בטיחות וביטחון במקום ביצוע הפעילות וקבלת האישורים הנדרשים).

הערות למורה:

- דון עם הקבוצות השיתופיות בנושאים וברעיונות האפשריים בתוכנית "שגרירי האבטחה הדיגיטלית": אבטחת סייבר, פשעי מידע, בינה מלאכותית כאחד מכלי הטכנולוגיה היעילים, האזרח הדיגיטלי, אחד מממדי האזרחות הדיגיטלית, מהות הבריונות המקוונת, סביבה טכנולוגית ללא בריונות, בהתאם לחומר המדעי שהוצג ולמקורות הזמינים.
- הנחה את הקבוצות השיתופיות להשתמש בכלים הדיגיטליים האפשריים לביצוע משימות הפרויקט שלהן.
- עקוב אחר התקדמות הקבוצות השיתופיות בעבודה, וספק משוב מתאים.
- אמן את התלמידים על עקרונות ההתנהגות האתית הדיגיטלית במהלך ההפקה, כמו: (מקורות אמינים, כיבוד הפרטיות, קניין רוחני, זכויות יוצרים) דרך הנחיות והערות מתמשכות.
- עודד את הקבוצות השיתופיות לנסות ולבחון את תוצריהן באמצעות הצגתם לחברים או למורים; לקבלת דעותיהם והצעותיהם, וזאת לפני ההצגה הסופית.
- הנחה את הקבוצות השיתופיות ליצור קבוצות אלקטרוניות באחת מהפלטפורמות הדיגיטליות הרשמיות והבטוחות, כדי שתהיינה חברות בה; למעקב אחר עבודתן ולהגנה עליהן מפני התנהגויות דיגיטליות לא אחראיות.
- המורה יקבע עם הקבוצות השיתופיות מועד מתאים להצגת התוצרים הסופיים של הפרויקט בתוך בית הספר (חצר בית הספר, למשל) באירוע הסיום (תערוכת שגרירי האבטחה הדיגיטלית), ושיתופם באופן דיגיטלי בפלטפורמות השונות.
- הקבוצות השיתופיות יציגו בבהירות, וישתמשו במיומנויות הצגה, הסבר ושכנוע, ובסוף התערוכה יערכו ביצועי הקבוצות באמצעות סולמות הערכה ותיקי עבודות (יומני שגרירי האבטחה הדיגיטלית).
- בסיום הפעילויות, יוענקו פרסים סמליים ותעודות השתתפות. לעידוד על ההישג או דרך תארים מעודדים (הדובר הדיגיטלי המודע, מנהיג הערכים הדיגיטליים, האזרח הדיגיטלי, שגריר האבטחה הדיגיטלית).

כלי הערכה:

- סולמות הערכה; להערכת משימות פרויקט "שגרירי האבטחה הדיגיטלית", וסולם ההערכה יכלול (עשרה מדדי ביצוע) שלכל אחד מהם ארבע רמות הערכה, והם כדלקמן:

מדדי ביצוע				מדדי הערכה
זקוק לתמיכה	מתחיל	מתקדם	מצטיין	
חסר הבנה מספקת לאזרחות דיגיטלית, ומתנהג בדרכים לא הולמות בסביבה הדיגיטלית.	מפגין הבנה מוגבלת לאזרחות דיגיטלית, ולעיתים טועה בהתנהגויות דיגיטליות.	מקפיד לרוב על התנהגויות אתיות, ומבין את חשיבות האזרחות הדיגיטלית.	מקפיד תמיד על התנהגויות אתיות, ומפגין מודעות גבוהה לאזרחות דיגיטלית.	הפגנת הבנה עמוקה לערך האזרחות הדיגיטלית, ומחויבות להתנהגות אתית בטוחה בסביבה הדיגיטלית
אינו מפגין עניין או השתתפות בכל אירוע הסברה הקשור לאבטחה דיגיטלית.	משתתף לעיתים באירועים לפי בקשה או עידוד.	משתתף באופן פעיל בארגון אירועי ההסברה סביב האבטחה הדיגיטלית.	יוזם ארגון אירועי הסברה, ומוביל את צוות העבודה בפעילות; להפצת תרבות האבטחה הדיגיטלית.	השתתפות בחיזוק מושג האבטחה הדיגיטלית דרך ארגון אירועים התנדבותיים בית ספריים על אבטחה דיגיטלית.
אינו מפגין עניין ואינו משתתף בכל מאמץ הסברה הקשור לבריונות בשני סוגיה או לנזקיה.	משתתף לעיתים לפי בקשה, או עידוד בפעילויות הקשורות להעלאת המודעות סביב הבריונות בשני סוגיה.	משתתף באופן פעיל בפעילויות ואירועים להעלאת המודעות סביב הבריונות בשני סוגיה.	יוזם ארגון אירועי הסברה וסדנאות; להעלאת המודעות לסכנות הבריונות בשני סוגיה והשפעותיה בחברה.	השתתפות בהסברה על בעיית הבריונות המקוונת, ובחיים האמיתיים ונזקיה לחברה..
תוצר לא גמור או רחוק מהמטרה.	תוצר פשוט החסר כמה מרכיבי איכות.	תוצר דיגיטלי מאורגן, מתאים לתוכן.	תוצר דיגיטלי יצירתי ומוקפד, המשקף הבנה עמוקה של הנושא.	הפקה דיגיטלית
תוכן חלש, לא מדויק או לא מתאים לקטגוריה.	התוכן סביר אך חסר מיקוד או עומק.	מציג רעיונות נכונים ברמה טובה של אמינות.	כולל מידע מדויק, אמין, ומסר ברור ומשפיע.	תוכן מדעי והסברתי
מתאחר הרבה או מוותר על המשימות.	מתאחר לעיתים או זקוק לתזכורת.	מבצע את המשימות הנדרשות בזמן המתאים באיכות טובה.	מבצע את המשימות באיכות גבוהה, ובזמן שנקבע בדיוק.	עמידה במשימות ובזמן
אינו מפגין רוח שיתוף פעולה, או גורם למתח בתוך הקבוצה.	משתף פעולה רק לפי בקשה	משתף פעולה ומתקשר באופן חיובי עם חבריו.	יוזם עזרה לאחרים ומחזק את ההרמוניה בקבוצה.	שיתוף פעולה ורוח צוות
קשה להבין אותו, או מתקשר באופן לא הולם.	מביע את רעיונותיו היטב, אך אינו מכבד את דעות אחרים.	מביע את רעיונותיו היטב, ומכבד את דעות אחרים.	מתקשר בבהירות, מכבד את כולם, ומציג את רעיונותיו בביטחון.	תקשורת
ממתין להנחיה מתמדת וחסר יצירתיות.	מבצע את הנדרש ללא תוספת.	מציג שיפורים ומפגין חשיבה מתחדשת.	ממציא פתרונות ומציע גישות חדשות בביצוע. ההצגה ברורה,	יוזמה ויצירתיות
ההצגה לא ברורה, משעממת, או חסרת ביטחון וסדר.	ההצגה סבירה אך חסרה סדר או השפעה.	ההצגה טובה, הגיונית, ומוצגת בנוחות.	מאורגנת, מושכת תשומת לב, ומוצגת בביטחון מלא.	איכות ההצגה

2. תיק עבודות אלקטרוני: והוא כולל את הדברים הבאים:
 - 1. חלק ראשון: פרטים בסיסיים של הקבוצה (שם הקבוצה, שמות חברי הקבוצה, תפקידי החברים).
 - 2. חלק שני:
 - תוצרי הפרויקט: (סרטון ההסברה, הפוסטרים ההסברתיים, העלונים (יש לצרף את התוצרים)).
 - מקורות וסימוכין.
 - 3. חלק שלישי: הערכה והתבוננות.
 - האתגרים שעמדו בפניכם? וכיצד התגברתם עליהם?
 - מהן ההצעות לפיתוח עבודתכם?
 - התבוננות הקבוצה (סמן ✓ על מה שהושג).
 - ☐ רכשנו מיומנות של עבודת צוות.
 - ☐ למדנו להשתמש בכלי דיגיטלי חדש.
 - ☐ הפכנו למודעים יותר להתנהגותנו הדיגיטלית.
 - ☐ אנו מעוניינים להשתתף בפעילויות דומות בעתיד.

הערות:

• הנחיות מיוחדות:

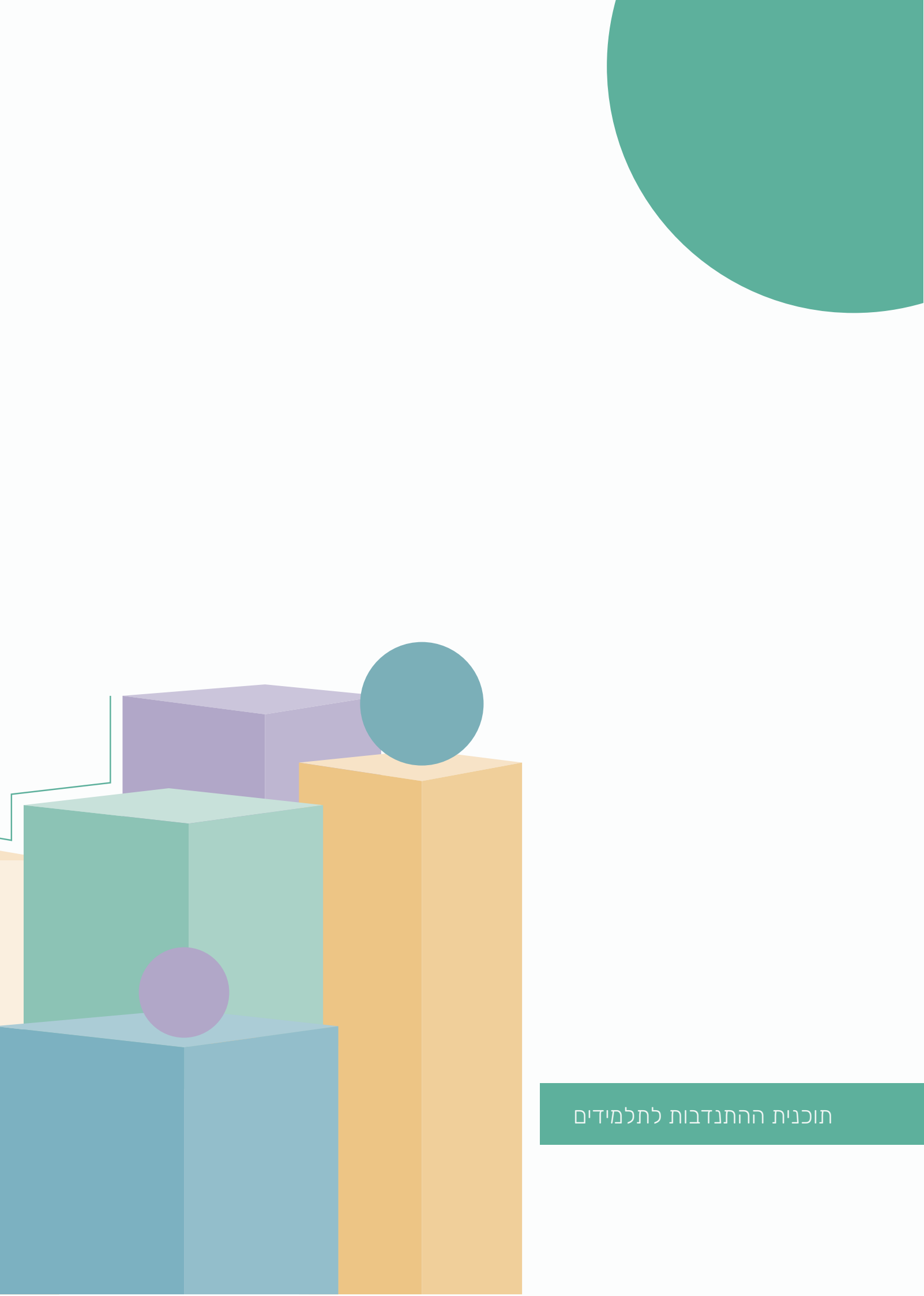
מעקב מתמיד של המורה, ווידוא שהתלמידים מסתמכים על מקורות בטוחים ואמינים.

סנכרון פעילויות "שגרירי האבטחה הדיגיטלית" עם אירועים דיגיטליים עולמיים: (2 בפברואר) יום האינטרנט הבטוח העולמי, (24 באוקטובר) היום העולמי לאוריינות דיגיטלית ומדיה, ואירועים לאומיים ישראלים: השבוע הלאומי לאבטחת סייבר, שבוע המודעות הדיגיטלית בבתי הספר.

הנחיית התלמידים להשתמש בכלים דיגיטליים בבטחה ובמודעות.

עידוד שיתוף פעולה ותחרות חיובית בין קבוצות "שגרירי האבטחה הדיגיטלית".

תיעוד הפעילויות, תוך כיבוד הפרטיות (אין לצלם תלמידים ללא אישור מהוריהם).

תוכנית ההתנדבות לתלמידים